

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

จารุวรรณ สินธุโสภณ. วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2519.

ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2526.

ทัศนีย์ บุญยศุปต์, ท่านผู้หญิง. พระบรมราชโบายในการศึกษาพัฒนาโรงเรียนจิตรลดาปีการศึกษา 2498 - 2525. ใน พระมิ่งขวัญจิตรลดา. หน้า 15-39. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป, 2531.

มีนา รอดคล้าย. ประถมศึกษาในปัจจุบัน ใน พระมิ่งขวัญจิตรลดา. หน้า 179. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป, 2531.

รัฐจวน อินทรกำแหง และ นวลจันทร์ รัตนากร. ห้องสมุดโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.

รัถพร ชิงชาดา. หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.

วัสนะ จุฑะวิภาต. การจัดนิทรรศการ. กรุงเทพฯ : กลิ่นแก้ว, 2526.

วาณี ฐาปนวงศ์สานต์. กิจกรรมห้องสมุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2521.

สามัญศึกษา, กรม คณะอนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์. ศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

อังกาบ บุญชัยฉัตร, คุณหญิง. พระราชโบายในการศึกษาพัฒนาโรงเรียนจิตรลดา ปีการศึกษา 2526-2530. ใน พระมิ่งขวัญจิตรลดา. หน้า 39-42. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป, 2531.

เอกสารอื่น ๆ

ดร.ณี ทาดวงตา. ทัศนคติของครูต่อบริการและกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ประนิมพรรณ วรพัฒน์. ผลของการจัดแสดงหนังสือต่อการยืมหนังสือในห้องสมุดประชาชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

พวงพยอม ส่องทอง. การจัดและการใช้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตามการรับรู้ของผู้จัดและผู้ให้บริการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

มัลลิกา เอี่ยมละออ. ผลการเล่าเรื่องหนังสือต่ออัตราการยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลสามเสน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

วิไล ประกิจ. การศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมการอ่านสำหรับห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

สมใจ พุทธเบญจณ์. การศึกษาผลของการส่งเสริมการอ่านที่มีต่อความสนใจในการอ่านและการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

เหมวดี กาญจนสกุล. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สัมภาษณ์

มินา รอดคล้าย. หัวหน้าฝ่ายประถมศึกษา โรงเรียนจิตรลดา. สัมภาษณ์, มกราคม, 2533.

ภาษาต่างประเทศBook

Harrod, L.M. The Libraries' Glossary of Terms Used in Librarianship, Documentation and the Book Crafts and Reference Book. 4th rev. ed. London : Andre Dentsch, 1977.

Jolliffe, H. Public Library Extension Activities. 2nd ed. London : Library Association, 1968.

World Book Encyclopedia. Vol. 12. Chicago : Field Enterprise Education, 1964.

Articles

Aguilar, W. The Influence of a Book Display on Circulation in a Two - Year College Library. University of Illinois, 1982. Typescript.

Anamba, N. How to Promote Reading Habit in Child Imo State School Libraries Association Bulletin 8 (August 1979) : 64-71.

Baker, S.L. The Display Phenomenon : an Exploration into Factors Causing the Increased Circulation of Displayed Books. Library Quarterly 56 (July 1986) ¶ 237-257.

Baker, S.L. Overload, Browsers and Selections. Library and Information Science Research 8 (October - December 1986) : 315-329.

Braeder, D. Book Talking : a Survey of Student Reaction. Canadian Library Journal 41 (August 1984) : 211-215.

Goldhor, H. The Effect of Prime Display Location on Public Library Circulation of Selected Adult Titles. Library Quarterly 42 (October 1972) : 371-388.

_____, Experimental Effects on the Choice of Books Borrowed
by Public Library Adult Patrons. Library Quarterly 51
(July 1981) : 253-268.

James, D. Promoting Voluntary reading. The School Library
26 (June 1978) : 118-122.

Lawson, M.A. The Effects of Placement and Advertisement of books on
the Amount and Nature of Reading Done by Fourth - grade
Students. Dissertation Abstracts International 44 (May 1984):
3338A.

Taylor, M.T. Effect of Bibliographic Accessibility Upon Physical
Accessibility of Materials in a Public Library Setting.
Ph. D Dissertation University of Michigan, 1982.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ครุฑราชเรือเรื่อง

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ครุฑเหนือเรื่อง

- * * กระจ่างในดวงจันทร์, 19
- * * กากับนกกา, 20
- * การสื่อสารในชีวิตประจำวัน, 21
- * การออกกำลังกาย, 22
- * * ไก่ป่ากับลูกเหี้ย, 1
- * * ขุดบ่อน้ำในทะเลทราย, 23
- * * คมกข, 24
- * * ความโลภของแม่เสือ, 4
- * * คาวี-หลวิไชย, 55
- * จังหวัดขอนแก่น, 25
- * จังหวัดชัยภูมิ, 26
- * จังหวัดสมุทรสาคร, 27
- * * จีบ จีบ มีภัย, 52
- * * เจ้าชายของประชาชน, 8
- * * เจ้าแห่งความเร็ว, 28
- * * แจงกับจัมโบ้, 16
- * * เด็กเด็กจ๋า, 29
- * * ต้นแก้ววิเศษ, 30
- * * ต้นไม้เพื่อนรัก, 5
- * * ตัวไหมของกะพ้อ, 58

---

* * หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

- * * ตึกตาจำ, 31
- * * ตึกตาขาววัง, 9
- * * ทรัพยากรที่มีค่าของเรา, 32
- * * โทณ, 18
- * * เธอเคยไปไหม, 33
- * * นกยูง, 2
- * * นกอุกฉลาด, 17
- * * นางฟ้ากับความดี, 6
- * * นิทานอีสป(อันดับ 6) เรื่อง รื่นกับวัว สุนัขป่ากับเนกกระสา, 15
- * * ในสระจ้อย, 34
- * * บินไปกับฉัน, 13
- * * ปลา, 14
- * * ปีซึ่งข้าวน้อย, 35
- * * ผลไม้ต้องห้าม, 36
- * * ผีเสื้อกับผึ้งน้อย, 60
- * * ผู้ว่านอนสอนง่าย, 37
- * * พระราตุที่สำคัญ, 38
- * * พฤษภานาทิ, 56
- * * พลังงาน, 39
- * * เพื่อนรักเพื่อนแท้, 40
- * * ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน, 41
- * * ภาพวาดของไซ่ห่าน, 3
- * * ภูเขา, 59
- * * มาสนุกกับการเพาะเมล็ดพืชกันดีกว่า, 42

---

* * หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* * หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

- * * มิตรแท้(อันดับ 8) 7
- * * ยาของคณเฑาะ, 10
- * * รักสิ่งแวดล้อม, 43
- * * ราชสีห์กับนกหัวขวาน, 44
- * * โลกและอวกาศ, 45
- * * แวนไลไปโรงเรียน, 11
- * * แว่วเสียงแคน, 46
- * * คิษย์โง่กับงอนไถ, 47
- * * สนคนดื้อ, 48
- * * สัตว์ที่ฉันรู้จัก, 53
- * * สัตว์สมัยโบราณ, 12
- * * สามพี่น้อง, 27
- * * สี่พี่น้อง, 49
- * * เสียงในชีวิตประจำวัน, 50
- * * เสียงร้องจากป่า, 54
- * * ห้องอันตราย, 51

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

* * หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* * หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

ภาคผนวก ข

บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์หนังสือสำหรับเด็กที่ใช้ในการจัดแสดง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

บรรณานุกรมและบรรณนิทัศน์หนังสือสำหรับเด็กที่ใช้ในการจัดแสดง

1. **กมล วิชิตสรสาตร์. ไก่อ่ำกับลูกเหี้ยยว. ภาพโดย อัครวิน อรุณแสง.
กรุงเทพมหานคร : ต้นอ่อน, 2531. 11 หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นหนังสือชุดหัดอ่านคำง่าย ๆ เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นเรื่อง
ของไก่อ่ำ 2 ตัว ไปพบไข่ของเหี้ยยวจึงนำไปฝึกรวมกับไข่ของตน แต่ไข่ที่เก็บได้มาเกิดฟักออกมา
ก่อนมีลักษณะคล้ายลูกเหี้ยยว ไก่อ่ำพยายามพาเดินหาอาหาร แต่ลูกเหี้ยยวกลับชอบบิน จึงทำ
ความประหลาดใจให้กับไก่อ่ำมาก

2. *กึ่งบุญ ธีรชาติ. นกยูง. ภาพโดย จารุพงศ์ สมจิต. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ,
253๑. 14 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือธรรมชาติสัตว์มหัศจรรย์
เล่มที่ 11 เนื้อเรื่องอธิบายเรื่องนกยูง เกี่ยวกับลักษณะที่อยู่อาศัย นิสัย อาหาร รูปร่าง ชนิด
ของนกยูง ความสามารถพิเศษ การวางไข่ การฟักไข่ ปัจจุบันนกยูงมีจำนวนน้อยลงเพราะถูกล่า
เป็นอาหาร ขน หาง ถูกนำไปทำเป็นเครื่องประดับ

3. **กุลวรา ชูวงศ์ไพโรจน์. ภาพวาดของไข่ห่าน. ภาพโดย ทวี โชติศิริน.
กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน, 2531. 15 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือที่สอนให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง อย่างเป็นที่เชื่อคำขอร้องของผู้อื่น เนื้อเรื่อง ๗ ป่าแห่งหนึ่ง มีสัตว์นานาชนิด เช่น ช้าง กระรอก กระต่าย นก กวาง แพะ เบ็ด ไก่ น่าน กบ เก่า ผีเสื้อ และมัลลาลาย วันหนึ่ง ไซ่ห่านไปพบนกแก้วผู้มีความสามารถในการวาดภาพและได้วาดภาพไซ่ห่าน ไซ่ห่านดีใจนำภาพมาวาดสัตว์ทั้งหลาย สัตว์แต่ละตัวก็พูดว่า ถ้าไซ่ห่านวาด ปีก วงง เขา หู เหมือนพวกตนแล้ว จะสวน เมื่อเต่าเห็นเข้าก็บอกว่าภาพวาดไม่สวยเลย ไซ่ห่านร้องไห้ นกแก้วบอกว่าจะวาดให้ใหม่ให้เหมือนตัวจริง เต่าก็ชมว่าภาพวาดของไซ่ห่านภาพนี้สวยจริง ๆ

4. **เกริก ยุ้นพันธ์. ความโลภของแม่เสือ. ภาพโดย โหลปี. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อ, 2531. ภาพประกอบ

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นเรื่องของแม่เสือสอนวิธีจับสัตว์ เช่น นก กระต่าย แต่ก็จับไม่ได้เพราะความไม่ชำนาญของลูกเสือ และแม่เสือได้เหลือบเห็นกวาง ซึ่งยืนอยู่บนเนินดิน จึงได้ไล่จับกวางแทนกระต่าย แต่แม่เสือก็ไม่สามารถจับกวางได้ เป็นเพราะความโลภของแม่เสือนั่นเอง เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าจะทำสิ่งใดคิดให้เสร็จเป็นอย่างดี ๆ ไปอย่าโลภมากเหมือนแม่เสือ

5. **เกริก ยุ้นพันธ์. ต้นไม้เพื่อนรัก. ภาพประกอบโดย เกริก ยุ้นพันธ์. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อ, 253๑. 15 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับต้นไม้ การเจริญเติบโตของต้นไม้ในฤดูฝน การผลัดใบในฤดูหนาว เนื้อเรื่องสอนให้เด็กรู้จักประโยชน์ของต้นไม้ ปลูกรักษาและหวงแหนต้นไม้

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

6. **เกริก ยุ้นพันธ์. นางฟ้ากับความดี. ภาพโดย ประกิจ วัฒนานุกิจ. กรุงเทพมหานคร: ตันอ้อ, 2531. ภาพประกอบ. (วรรณกรรมเทพนิทานสำหรับเด็ก)

เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 กล่าวถึง เทวดาน้อยห้าองค์กับนางฟ้า ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเทวดาน้อยทั้ง 5 องค์ และในขณะที่นางฟ้าหลับ เทวดาน้อย 5 องค์ ก็หนีไปเที่ยว และได้พบกับพ่อมดและแม่มด เทวดาน้อยทั้ง 5 องค์ ถูกแม่มดและพ่อมดจับตัวไป โดยบังคับให้ทำงานทุกวัน ในที่สุดนางฟ้าก็ตามหาเทวดาน้อยทั้ง 5 องค์ และส่งกลับที่อยู่บนฟากฟ้าเช่นเดิม เป็นวรรณกรรมเทพนิยายสำหรับเด็ก สอนให้เด็กเชื่อฟัง ไม่ดื้อ ไม่โกหก ไม่ขโมยและต้องเป็นเด็กขยัน

7. **เกริก ยุ้นพันธ์. มิตรแท้อันดับ 8. ภาพโดย อัครวิญ อรุณแสง. กรุงเทพมหานคร: ตันอ้อ, 2530, 11 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสมกับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทนิทานชาดก มีคติสอนใจ เนื้อเรื่องกล่าวถึงสัตว์ 3 ชนิด กวาง นกกระไน และเต่า ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันสนิทสนมกันมาก เวลาสุขก็สุขด้วยกัน เวลาตัวใดมีความทุกข์มีภัยอันตรายก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรื่องนี้มีคติสอนใจว่า เพื่อนที่แท้ย่อมร่วมทุกข์และร่วมสุขกับเราทุกโอกาส

8. *คณะกรรมการจัดทำหนังสืออ่านภาษาไทยเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์สำหรับเด็กและเยาวชน. เจ้าชายของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2529. 32 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะกับเด็กประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อเรื่องเป็นพระราชประวัติของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามกุฎราชกุมาร ตั้งแต่ประสูติจนอภิเษกสมรส ช่วยส่งเสริมและปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและยึดมั่นเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ท้ายเล่มมีคำอธิบายศัพท์ยากในแต่ละบท

9. *ทิพย์วาทินี สนิทวงศ์. ตึกตาขาววัง. ภาพโดย ชีระพันธ์ ลอไพบุลย์. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2529. 11 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะกับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ใช้ประกอบการเรียนการสอน กลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ เนื้อเรื่องกล่าวถึง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีเจ้าจอมมารดา ม.ร.ว. ย้อย อิศรางกูร ป็นตึกตาขาววังถวายพระราชธิดา คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าอรพิมพ์ใหญ่ภาค เจ้าองค์น้อย ๗ เมื่อเห็นตึกตาขาววังก็โปรดปราน เจ้าจอมมารดา ย้อย จึงปั้นถวาย และยังนำไปเผยแพร่ที่โครงการศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลปัจจุบันอีกด้วย

10. *เนมาศ ชูรวา. ยายของคุณย่า. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน, 2529. 16 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-5 ระหว่างปิดภาคเรียน ยอด ยิ้ม เยี่ยม มาพักกับคุณยายที่บ้านสวน คุณยายของเด็ก ทั้งสามคนมีโรคประจำตัวจึงต้องรับประทานยาหลายชนิดหลังอาหารเข้าทุกวัน ยาเหล่านี้มีสีสวย คล้ายขนมทำให้เด็กทั้งสามคิดว่าเป็นขนม เมื่อคุณยายไม่อยู่บ้านเด็กทั้งสามคนจึงขโมยยามารับประทาน คุณยายกลับบ้านพบเด็กทั้งสามคนนอนหมดสติอยู่จึงรีบนำส่งโรงพยาบาล เมื่อเด็กทั้งสามปลอดภัยแล้ว คุณหมอได้อธิบายถึงประโยชน์และโทษของยา ชนิดของยาและวิธีใช้ยาอย่างถูกต้อง

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

11. *นพมาศ ชูรวเวช. แว่นใสไปโรงเรียน. ภาพโดย อธิธิพล วาทะวัฒน์.

กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2529. 11 หน้า ภาพประกอบ.

(นิทานชุดส่งเสริมสุขภาพ)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพเด็กเริ่มเรียน โดยผูกเรื่องเป็นนิทานเนื้อเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับสายตา แว่นสายตา วันหนึ่งแจ่มใสวิ่งเล่นแว่นตกแตกจึงมองไม่เห็น เมื่อเข้าห้องเรียนแจ่มใสบอกครูว่า ขอยืมแว่นครู คุณครูอนุญาตแล้วบอกว่าครูสายตายาวแจ่มใสใส่แว่นครูไม่ได้ แจ่มใสเอาไปใส่แล้วรู้สึกเวียนศีรษะ คุณครูอธิบายเรื่องสายตาสั้น สายตาสั้น สายตาวาว และย่ำเตือนให้เด็กถนอมสายตา เช่น ดูโทรทัศน์ต้องห่างประมาณ 6 ฟุต ไม่หยอกล้อกันด้วยของมีคม ผงเข้าตา ต้องไม่ขยี้ตา คุณครูบอกว่าดวงตาแจ่มใสจะต้องอยู่กับสุขภาพที่สมบูรณ์ ตั้งค่านิ่งเพยว่า ดวงตาเป็นหน้าต่างของดวงใจ

12. *นิเชษฐ์ ตูลาทิตย์. สัตว์สมัยโบราณ. ภาพโดย จารุงษ์ จันทรเพชร.

กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2530. 18 หน้า. ภาพประกอบ (ชุดสัตว์ธรรมชาติ)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับสัตว์ และวิวัฒนาการของสัตว์ เนื้อเรื่องกล่าวถึง สัตว์ในโลกนี้ครั้งแรกเริ่มจากชีวิตที่มีเซลล์เดียว แล้วก็เพิ่มขึ้นหลายเซลล์ และเพิ่มขนาดใหญ่ขึ้น ขนาดรูปร่างก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพแวดล้อมวิวัฒนาการจากสัตว์น้ำ ต่อมาก็วิวัฒนาการเป็นสัตว์บกและขยายพันธุ์ด้วยการเริ่มออกไข่ เริ่มมีน้ำนม เริ่มมีเลือดอุ่นที่เราเรียกว่าสัตว์ชั้นสูง

13. *ประชุมพร สุวรรณตรา. บินไปกับฉัน. ภาพโดย เกริก ยุ้นพันธ์. กรุงเทพมหานคร:

ต้นอ้อ, 2530. 15 หน้า. ภาพประกอบ

*หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นเรื่องของนกชนิดหนึ่ง ใช้ชีวิตแบบอิสระบินไปในท้องฟ้าชมหมู่พฤกษา พืชพรรณต่าง ๆ รวมถึง แม่น้ำภูเขา ถนนหนทางต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในธรรมชาติของเมืองไทยว่าแสนสวยงามตั้งแต่เหนือจรดใต้ เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านโดยใช้สัตว์และธรรมชาติเป็นตัวผูกเรื่องทำให้เด็กอ่านแล้วเพลิดเพลิน

14. *ประนอม สัมฤทธิ์สุวรรณ. ปลา. ภาพโดย สมชาย เวชวิทย์. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2529. 12 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านกลุ่มทักษะช่วยเตรียมการอ่านสำหรับเด็กเริ่มเรียน โดยใช้คำคล้องจองพร้อมทั้งรูปภาพสวยงามน่าสนใจ เนื้อเรื่องกล่าวถึงลักษณะของปลา ชนิดของปลา ประโยชน์ของปลา ปลายังเป็นคำเปรียบเทียบกับคำพังเพย เช่น หุงข้าวประชดหมาบึงปลาประชดแมว ท้ายเล่มย้ำบอกถึงการช่วยกันคุ้มครองปลา เพื่อมิให้ปลาหายสูญพันธุ์ไป

15. **ป้อม (นามแฝง) นิทานอีสปอันดับ 6 เรื่องรืนกับวัว สุนัขป่ากับแพะนกกกระสา. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2531. 11 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 มี 3 เรื่องสั้น ๆ รืนกับวัว สุนัขป่ากับนกกกระสา ทั้งสามเรื่องให้คติสอนใจ เป็นหนังสือที่ชวนอ่าน ช่วยให้เด็กมีความคิดกับเรื่องที้อ่านฝึกสติปัญญาเด็กอีกด้วย

16. **พรจันทร์ จันทวิมล. แจ้กับจับบี. ภาพโดย ประภาส สรรคมนตรี. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2530. 19 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

เหมาะกับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เรื่องราวเกี่ยวกับเด็กผู้ชายที่ชื่อแจ้กับข้างชื่อจัมโบ้ ทั้งสองต่างเกิดมาพ่อแม่ไม่เคยตามใจ และทั้งสองคือไม่ยอมทำ ตามคำสั่งของพ่อแม่ ชอบหนีไปเที่ยวและนำความเดือดร้อนมายังคุณพ่อคุณแม่บ่อย ๆ เด็กอ่านแล้ว รู้ถึงโทษของการไม่เชื่อฟังพ่อแม่

17. **พรจันทร์ จันทวิมล. นกอุกฉลาต. ภาพโดย ประภาส สรรพคมน์. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2530. 11 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 นานมาแล้วมีหนูตัวเล็กสองตัว อาศัยอยู่ในบ้านลุงชมและป้าнім ซึ่งไม่ชอบหนูจึงหาวิธีกำจัดหนู โดยไปถามจากลุงอุก และได้คำตอบว่าให้เลี้ยงแมว แมวตะกละและขโมยอาหาร ป้าнімไม่ชอบแมวจึงหาวิธีกำจัดโดยการถามจากลุงอุก ได้คำตอบให้เลี้ยงหมา ส่วนหมาเห่าตลอดวัน ป้าнімไม่ยอมให้หมาอยู่ในบ้านจึงไปหานกอุกอีก ๆ ให้เลี้ยงเสือ เมื่อหมาเห็นเสือก็หนีไป เสือวิ่งชนข้าวของแตก ลุงอุกแนะนำอีกให้นำข้างมา และข้างก็บุกทำลายบ้าน ป้าнімก็วิ่งไปขอให้ลุงอุกช่วยอีก ลุงอุกแนะนำให้ให้นำหนูเข้ามาไล่ข้าง ในที่สุดป้าнімจำเป็นต้องเลี้ยงหนู และสอนให้หนูรู้จักรักษาความสะอาดเพิ่มขึ้น และบ้านของลุงชม และป้าнімก็เริ่มมีความสุขอีกครั้งหนึ่ง

18. **ลมูล รัตตากร. โทน. ภาพโดย นิลสิทธิ์ ทับทอง. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2530. 11 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตัวเอง และการเชื่อฟังพ่อแม่ เนื้อเรื่อง โทนเป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ มีเพื่อนเล่นเป็นสัตว์น้อย ๆ เช่น กระรอก แมว สุนัข นก โทนบอกพ่อว่าอยากเล่นกับเพื่อนทุกวัน พ่อบอกว่าโทนเรียน 5 วัน เล่น 2 วันดีแล้ว โทนเชื่อฟังพ่อตื่นเข้าไปโรงเรียน กลับมาทำการบ้าน กวาดบ้าน คุยเรื่องโรงเรียนให้พ่อแม่ฟังก่อนนอน พ่อแม่เล่านิทานให้โทนฟังก่อนนอน จุดมุ่งหมายเรื่องนี้ เพื่อให้เด็กเชื่อฟังพ่อแม่ ชยันเรียน ฝึกนิสัยให้รับผิดชอบต่อตัวเองและผู้อื่น

19. **วิชาการ, กรม. กระต่ายในดวงจันทร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 29 หน้า. ภาพประกอบ (ชุดพระพุทธรศาสนาและจริยธรรม ชุดนิทานชาดก)

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน สร้างเสริมคุณธรรม และจริยธรรม เนื้อเรื่องมีสัตว์ 4 ตัว เป็นสหายนัน คือ กระต่าย นก สุนัขจิ้งจอก และ ลิง วันหนึ่งกระต่ายแหงนขึ้นดูท้องฟ้าเห็นพระจันทร์ก็รู้ว่า พรุ่งนี้เป็นวันพระ 15 คำจึงบอกให้สัตว์ ทั้งสามเตรียมอาหารไว้ทาน สัตว์ทั้งสามออกหาอาหารและหามาได้ ส่วนกระต่ายรำพึงว่า เราเป็นพระต่ายไม่มีงาไม่มีถั่ว ไม่มีข้าวสารจะเอาอะไรทำบุญ กระต่ายจึงตัดสินใจสละชีวิตตนให้ทานแก่ผู้มาขอ แต่กระต่ายบอกว่าถ้าคนในโลกนี้เป็นอย่างข้าพเจ้า การสละชีวิตก็ไร้ความหมาย พระอินทร์ได้ยินก็บอกว่าไม่เป็นไร ข้าพเจ้าจะทำให้ทานของท่าน มีความหมาย ความดีของท่านจะปรากฏอยู่ตลอดไป ดังนั้นพระอินทร์เขียนรูปกระต่ายให้ปรากฏในดวงจันทร์สืบมาจนทุกวันนี้ เรื่องนี้เป็นข้อเตือนใจว่าผู้ที่มีจิตใจมั่นในการทำงานมุ่งประกอบกรรมดีย่อมได้รับผลดีตอบแทนแน่นอน

20. **วิชาการ, กรม. กากับนกกา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 52 หน้า. ภาพประกอบ. (ชุดพระพุทธรศาสนาและจริยธรรม ชุดนิทานชาดก)

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต เนื้อเรื่องมีนกกาน้ำ และนกกา นกกาน้ำคอยาวดำน้ำจับปลากินเป็นอาหารได้ ส่วนกาจับปลาเองไม่ได้ ต้องอาศัยคนอื่น วันหนึ่งกาบอกนกกาน้ำว่าผมมีสิ่กยาดำ มีตามีปีก มีขาจะมีจะงอยปาก แต่สั้นกว่า ผมอยากจะดำน้ำอย่างนายบ้าง นกกาน้ำก็บอกว่าเจ้าเป็นสัตว์บก ข้ำเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เจ้าจะดำน้ำอย่างข้าไม่ได้หรอก กาไม่เชื่อจึงดำน้ำลงใต้สาหร่าย เพื่อจับปลา ถูกสาหร่ายพันคอตายอยู่ใต้น้ำ เรื่องนี้ให้ข้อคิดว่าการเลียนแบบผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ตนได้

21. *วิชาการ, กรม. การสื่อสารในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529. 68 หน้า.

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านมีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาและประโยชน์ของการสื่อสารและโทรคมนาคมด้านต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ การสื่อสารทางไปรษณีย์ การสื่อสารทางโทรศัพท์ ฯลฯ และยังสอดแทรกคุณธรรมเกี่ยวกับการยอมรับความเปลี่ยนแปลง ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

22. *วิชาการ, กรม. การออกกำลังกาย. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของคุรุสภา, 2529. 40 หน้า. ภาพประกอบ. (ชุดเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสุขภาพ)

เหมาะสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อหากล่าวถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย การออกกำลังกายอย่างถูกต้อง ข้อควรปฏิบัติในการออกกำลังกาย การพักผ่อน การระมัดระวังรักษาสุขภาพ และท้ายเล่มมีภาคผนวกเกี่ยวกับกายบริหารพื้นฐาน

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

23. **วิชาการ, กรม. ชุดบ่อน้ำในทะเลทราย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 25 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธศาสนา และจริยธรรมชุดนิทานชาดก)

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นนิทานชาดกเล่มหนึ่งในจำนวน 10 เล่มที่กรมวิชาการได้จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน และอ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เนื้อเรื่องเป็นตัวอย่างของความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจไม่ท้อถอย ช่วยให้คนประสบความสำเร็จในการทำงาน และดำเนินชีวิต

24. **วิชาการ, กรม. คนมักขอ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 29 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธศาสนาและจริยธรรมชุดนิทานชาดก)

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นนิทานชาดกที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนพระสงฆ์ว่า "ดูเถิด แม่แต่สัตว์เดรัจฉาน เช่น ภูยานาคก็ไม่ขอการขอ เนื้อเรื่อง นักบวชสองพี่น้อง น้องทรงบำเพ็ญสรวรมิถุสังฆกรรม วันหนึ่งภูยานาคมีภรรยา ได้แปลงร่างเป็นคนมาหานักบวชผู้น้องจนเกิดความสนิทสนม จึงไม่คิดจะแปลงตัวเป็นมนุษย์ คงรูปเป็นนาค ทำให้นักบวชผู้น้องเกิดความกลัวจึงไปหานักบวชพี่ ๆ ให้คำแนะนำว่า ถ้าภูยานาคมาอีกให้ขอแก้วมณีที่คอเมื่อภูยานาคมาหานักบวชผู้น้อง นักบวชผู้น้องเอ่ยปากขอแก้วมณี ทำให้ภูยานาคตกใจ และบอกว่าแก้วมณีเป็นของมีค่า เป็นของรักสุดชีวิตถ้ายังขออีกจะไม่มาให้เห็นอีกแล้ว เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าการขอเป็นสิ่งไม่ควรทำ

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

25. *วิชาการ, กรม. จังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำครุสภา, 2530.
29 หน้า. ภาพประกอบ.

หนังสือเล่มนี้ใช้ประกอบการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เนื้อหาของหนังสือกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของจังหวัดขอนแก่น สถานที่ตั้งการแบ่งเขตการปกครอง อาชีพ แหล่งท่องเที่ยว ประเพณีและวัฒนธรรม

26. *วิชาการ, กรม. จังหวัดชัยภูมิ. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำครุสภา, 2530.
20 หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นหนังสือเหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เนื้อหาของหนังสือกล่าวถึงประวัติ ลักษณะภูมิประเทศ การแบ่งเขตการปกครอง อาชีพ ประเพณีและสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดชัยภูมิ

27. *วิชาการ, กรม. จังหวัดสมุทรสงคราม. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำครุสภา,
2530.

เหมาะกับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องประวัติความเป็นมา ที่ตั้งและอาณาเขตลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ การแบ่งเขตการปกครอง การประกอบอาชีพ การคมนาคม โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี และสถานที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม

28. *วิชาการ, กรม. เจ้าแห่งความเร็ว. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำครุสภา,
2529. 30 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชุดวิทยาศาสตร์ เรื่องแหล่งกำเนิดของแสง การเดินทางของแสง การสะท้อน และการหักเหของแสง ประโยชน์ที่ได้จากการหักเหของแสง นักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วนำมาทดลองจะเกิดความเข้าใจมากขึ้น

29. *วิชาการ, กรม. เด็กเด็กจำ. กรุงเทพมหานคร: 2529. 25 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อเตรียมความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ โดยฝึกให้เด็กกหนดค่าคล่องจองเกี่ยวกับการนับจำนวน และลักษณะต่าง ๆ จะได้เป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นต่อไป

30. *วิชาการ, กรม. ต้นแก้ววิเศษ. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2529. 55 หน้า. ภาพประกอบ (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชุดวิทยาศาสตร์)

เหมาะสำหรับเด็กระดับชั้นประถมปีที่ 3-4 ใช้เป็นหนังสือสำหรับค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพิ่มเติมจากหนังสือเรียนและเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องพืช ลักษณะและส่วนประกอบของพืช อันได้แก่ ราก ลำต้น ใบ ดอก และผล หน้าที่ของส่วนประกอบแต่ละชนิด การดำรงชีวิต ประโยชน์ของพืชและโทษของการทำลายพืช นอกจากนี้ยังได้สอดแทรกคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์ ความเมตตา กรุณาอีกด้วย

31. *วิชาการ, กรม. ตุ๊กตาจำ. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2529. 28 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับวัยเริ่มเรียน)

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

เป็นหนังสือเหมาะแก่เด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 กล่าวถึงนิดหน่อย มีของเล่นมากมาย และเมื่อเล่นแล้วมักจะไม้อยอมเก็บเข้าที่ เมื่อจะหามาเล่นอีกก็หาไม่เจอจึงได้ไปถามกับลูกนก กระต่าย น้อเบ็ด แม่ไก่ ลูกหมา ลูกแมว นิดหน่อย พร้อมสัตว์ทั้งหมด รีบไปบ้านนิดหน่อย และเก็บสิ่งของต่าง ๆ ที่นิดหน่อยเล่นทิ้งไว้ให้เป็นระเบียบ ตั้งแต่วันนั้น เมื่อนิดหน่อยเล่นอะไรแล้ว ก็นำไปเก็บเข้าที่ เรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รู้จักเก็บของเครื่องเล่น เครื่องใช้ให้เป็นที่เมื่อเล่นและใช้แล้ว

32. *วิชาการ, กรม. ทรัพยากรที่มีค่าของเรา. กรุงเทพมหานคร: 2529. 68 หน้า.
ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชุดชาติไทย)

เหมาะสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ของประเทศ ได้แก่ คน ป่าไม้ ตลอดจนการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ และบอกถึงประเภท ประโยชน์ การทำลายทรัพยากรของมนุษย์ วิธีใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์ทรัพยากร

33. *วิชาการ, กรม. เธอเคยไปไหม. กรุงเทพมหานคร: 2529. 28 หน้า.
ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กระดับวัยเริ่มเรียน ประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ให้เด็กรู้จักสถานที่ที่สำคัญและน่าสนใจในกรุงเทพมหานคร เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยให้เด็กเกิดความรักและความภาคภูมิใจในประเทศชาติของตน

35. *วิชาการ, กรม. ในสระจ้อย. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา. 2529.
43 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน ใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ในด้านชีวิต ในด้านชีววิทยาของสัตว์น้ำธรรมชาติและวงจรชีวิต ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล แล้วยังให้รู้จักลักษณะรูปร่างของสัตว์น้ำต่าง ๆ จากภาพที่วาดประกอบ รวมทั้งลักษณะการเขียนที่เรียบง่ายชวนอ่าน

35. *วิชาการ, กรม. ปีซังข้าวน้อย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 51 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธรศาสนา และจริยธรรมระดับประถมศึกษา)

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เรื่องนี้ใช้เหตุการณ์ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นฉาก การดำเนินเรื่องและตัวละครแต่งขึ้นเพื่อให้เป็นตัวอย่างในทางประพฤติปฏิบัติ ตามคุณธรรม ความอดทน ออกกลืน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน และเยาวชน

36. *วิชาการ, กรม. ผลไม้ต้องห้าม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531. 20 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธรศาสนา และจริยธรรม ชุดนิทานชาดกระดับประถมศึกษา)

เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 หัวหน้าพ่อค้าเกวียนพร้อมด้วยลูกน้อง บรรทุกของไปขายต่างเมือง เมื่อหยุดพักหัวหน้าพ่อค้าเกวียนสั่งลูกน้องว่า เห็นผลไม้อย่าเพิ่งเก็บกิน แจ้งให้เขาทราบและตรวจดูก่อนว่ากินได้หรือมีพิษกินไม่ได้ เมื่อกองเกวียนย้ายมาใกล้หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีต้นไม้ผลกำลังสุกมีสีสรรน่ากิน ลูกน้องไม่กล้ากิน จึงแจ้งให้หัวหน้าทราบ หัวหน้ากองเกวียนพิจารณาแล้วสั่งว่ากินไม่ได้ด้วยเหตุผลว่า ถ้ากินได้ชาวบ้านป่าแห่งนี้คงเก็บกินหมดแล้ว รุ่งเช้าพวกชาวบ้านป่าออกมาดูเข้าใจว่าพ่อค้าเกวียนกินผลไม้ไม่มีพิษตายกันหมดหวังจะมาเก็บสิ่งของมีค่า ครั้นเห็นพ่อค้าเกวียนไม่ตายเพราะมีผู้นำฉลาด

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

37. *วิชาการ, กรม. ผู้ว่านอนสอนง่าย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 25 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านพระพุทธศาสนาและจริยธรรมชุดนิทานชาดก)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นนิทานชาดกที่สอนความเป็นผู้ฝึกฝนใจเล่าเรียน และว่านอนสอนง่าย ทำให้เอาตัวรอด ในป่าใหญ่มีฝูงกวางจำนวนมาก มีพญากวางเป็นหัวหน้าและเป็นผู้นำที่ฉลาดชำนาญในวิชามายากวาง ซึ่งใช้ในการป้องกันตัว เมื่อกวางแต่ละตัว...น้องสาวพญากวาง จึงนำลูกมาเรียนวิชามายากวางกับพญากวางผู้เป็นลุง กวางซึ่งเป็นหลานตั้งใจเล่าเรียนจนจบหลักสูตร วันหนึ่งกวางหลานชายไปติดบ่วงนายพราน ส่งเสียงร้อง มีรอยเท้าตะกุกตะกัก ..นอนเหยียดลิ้นห้อย นายพรานคิดว่ากวางวัยรุ่นตายแล้วจึงแก้บ่วง ถูมิดไปตัดกิ่งไม้ไปให้มารดาเพื่อฆ่าหั่นเนื้อ พอนายพรานจากไป ลูกกวางรีบลุกขึ้นอย่างรวดเร็ว จนไปทันฝูงกวางและกลับไปอยู่กับพ่อแม่

38. *วิชาการ, กรม. พระธาตุที่สำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2529. 16 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 3-5 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อหากล่าวถึงประวัติ ตำนาน และสถานที่ตั้งของปูชนียสถานที่สำคัญในเขตการศึกษา 9 ซึ่งประกอบด้วยปูชนียสถานในจังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น สกลนคร หนองคาย และจังหวัดเลย

39. *วิชาการ, กรม. พลังงาน. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2531. 45 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เขียนเป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของพลังงานต่าง ๆ ที่ให้แก่มนุษย์ อีกทั้งโทษที่เกิดขึ้นจากการใช้พลังงานบางอย่างในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น พลังงานปรมาณู

40. **วิชาการ, กรม. เพื่อนรักเพื่อนแท้. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2530. 63 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ชุดตัวเรา)

เหมาะสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เป็นหนังสือส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและมีคุณภาพ ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของอวัยวะ การรักษาและการป้องกัน และการปฐมพยาบาล เมื่อเกิดอุบัติเหตุเล็กน้อย

41. **วิชาการ, กรม. ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2529. ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชุดวิทยาศาสตร์)

เหมาะสำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เป็นหนังสือสำหรับให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน และเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องไฟฟ้า ชนิดของไฟฟ้าและการเกิดวงจรไฟฟ้า และเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน สาเหตุและวิธีป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า

42. **วิชาการ, กรม. มาสนุกกับการเพาะเมล็ดพืชกันดีกว่า. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2529. 33 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชุดงานเกษตร)

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 วัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีหนังสือสำหรับเด็กศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เนื้อหาเกี่ยวกับการเพาะเมล็ดพืชตามขั้นตอนต่าง ๆ และยิ่งช่วยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินไปกับเนื้อเรื่อง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานทางด้านเกษตรด้วย

43. *วิชาการ, กรม. รักสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529. 27 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีจุดหมายให้เด็กรู้จักคุณค่าและความงามของธรรมชาติรอบตัวเด็ก เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีให้เกิดแก่เด็กให้เด็กรักและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

44. **วิชาการ, กรม. ราชสีห์กับนกหัวขวาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 32 หน้า. ภาพประกอบ (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธรักษาและจริยธรรมระดับประถมศึกษา)

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในป่าแห่งหนึ่ง มีราชสีห์อาศัยอยู่ วันหนึ่งเจ้าราชสีห์กินเนื้อเข้าไป ปรากฏว่ากระดุกติดคอ เกิดความเจ็บปวดมาก ฝ่ายนกหัวขวานบินผ่านมาเห็นเข้า ถูกขอร้องให้ช่วยเอากระดุกออกให้ นกหัวขวานด้วยความกลัวราชสีห์จะจับกินเป็นอาหาร จึงพยายามหาวิธีการช่วยเหลือ โดยมีให้ตัวเองได้รับอันตรายจนสำเร็จ และอยู่มาวันหนึ่งราชสีห์ไปเจออาหารก้อนโต ชำรุดถึงนกหัวขวานจึงแก้งบินมาดู เพื่อว่าราชสีห์จะแบ่งอาหารให้บ้าง แต่กลับตอบว่า "เรื่องอะไรจะต้องให้เข้าไปในคราวที่แล้วตอนเจ้าเข้าไปในปากของข้า และข้าปล่อยให้รอดตายมาได้ นั่นก็นับว่าบุญคุณของข้าที่มีแก่เจ้าหลายอยู่แล้ว" เรื่องนี้เป็นตัวอย่างให้เห็นว่า ผู้เป็นพาลนั้นไม่รู้สำนึกในบุญคุณคนอื่นที่ทำได้กับตน

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

45. *วิชาการ, กรม. โลกและอวกาศ. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2531. 62 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะกับเด็กประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่กรมวิชาการได้จัดประกวดชนะเลิศเมื่อ พ.ศ. 2528 เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติการเดินทางสู่อวกาศ การส่งจรวด ยานอวกาศและดาวเทียม การสำรวจอวกาศ สภาพชีวิตในอวกาศ และประโยชน์จากโครงการอวกาศ การเสนอเนื้อหาผูกเป็นเรื่อง มีตัวละครทำให้อ่านเพลิดเพลิน

46. *วิชาการ, กรม. ว่าวเสียงแคน. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2530. 38 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 3-4 เนื้อหากล่าวถึงการละเล่นและประเพณีทางภาคอีสาน คือ การเล่นหมอลำ เพลงโคราช และประเพณีสู้วัวข้าว บุญบั้งไฟ โคนตาบุงข้าวจี ลงห้วง ผู้เขียนผูกเรื่องให้มีตัวละครแต่ละเรื่องจบสมบูรณ์ในตัว เมื่อขึ้นเรื่องใหม่จะเปลี่ยนตัวละครชุดใหม่ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่ครูนักเรียนในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีและการละเล่นในท้องถิ่นภาคอีสาน

47. **วิชาการ, กรม. ศิษย์โง่กับงอนไกล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. 22 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธศาสนา และจริยธรรม ชุดนิทานชาดก ระดับประถมศึกษา)

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 4-6 เนื้อเรื่องของพระพุทธรเจ้าทรงแสดงนิทานธรรมกับบรรดาสาธุศิษย์ มุ่งสอนศิษย์ รู้จักใช้สติปัญญา ในการสังเกตสิ่งต่าง ๆ โดยให้ศิษย์เข้าไปในป่า และจะถามศิษย์ ได้เจอกับอะไรบ้าง และมีลักษณะอย่างไร เป็นนิทานชาดกไม่ได้ชี้แนะสอนโดยตรง สอนจริยธรรมและศีลธรรมโดยทางอ้อมแก่ผู้ฟังและผู้อ่าน เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ว่า การอบรมสั่งสอนผู้ที่มีสติปัญญาต่ำมากนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

48. *วิชาการ, กรม. สนคนดื้อ. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2529.
27 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก เรื่องการเชื่อฟังผู้ใหญ่ ลักษณะการเขียนเป็นคำประพันธ์ สนุกสนาน เนื้อเรื่องกล่าวถึงครอบครัวตากับยาย อาชีพทำนา มีหลานชื่อ แสนกับสน วันหนึ่งตากับยาย สั่งให้หลานทั้งสองคนไปเผ่านาคูแลนกาที่จะมากินถั่วงา ขณะเดินไปมาสนก็เห็นรังนกบนต้นไม้ใหญ่ บอกแสนให้ไปเผ่านาคคนเดียว สนจึงปีนต้นไม้หวังจะเอาไข่นก แต่ทันใดนั้นซึ่งอยู่บนต้นไม้ได้ฉกแขนสนตกต้นไม้เพราะความตกใจเอานิ่ง แสนมาเจอจึงนำสนกลับบ้าน ตั้งแต่นั้นมาสนก็เชื่อฟังตายาย ไม่ไปเล่นนอกกลุ่มนอกรทางอีก

49. *วิชาการ, กรม. สี่พี่น้อง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.

ภาพประกอบ. (หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดพระพุทธรศาสนาและจริยธรรม ระดับประถมศึกษา)

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหามุ่งอบรมสั่งสอนให้นักเรียนและเยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัยและเป็นคนตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ควรปลูกฝังให้มีในจิตใจของนักเรียนและเยาวชน

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

50. *วิชาการ, กรม. เสียงในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร: 2529. 42 หน้า.

ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชุดวิทยาศาสตร์)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสริมการเรียนรู้และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเสียง ให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเสียง การเกิดเสียง ต่กลางของเสียง คุณและโทษของเสียง และการได้ยินเสียงของคนเรา

51. **วิชาการ, กรม. ห้องอันตราย. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของคุรุสภา, 2529.

32 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กรู้จักป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน ใหู้้รู้จักระมัดระวังการเล่นหรือการกระทำสิ่งใดโดยประมาท ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเองและผู้อื่นได้ เป็นการฝึกนิสัยให้เด็กมีระเบียบวินัยขณะอยู่ในบ้าน

52. **วิชา กลิ่นเมี้า. จ๊ีบ จ๊ีบ มีภัย. ภาพโดย วีรวรรณ เสถียรทิพย์. กรุงเทพมหานคร :

ธีรสาส์น, 2529. 10 หน้า. ภาพประกอบ. (หนังสือชุด อนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 จ้อยมีบ้านอยู่ชายป่า เห็นลูกนกปีกหักตกจากต้นไม้ จึงนำมาพยาบาลที่บ้าน เลี้ยงดูรักษา ใส่ยาเช็ดขน ในที่สุดแม่แมงกั้มาพบกับลูกนก เป็นการสอนให้เด็กฝึกทักษะโดยใช้คำคล้องจองกัน

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

53. *วินัย รอดจ่าย. สัตว์ที่ฉันรู้จัก. ภาพโดย นิลสิทธิ์ ทับทอง. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน, 2531. 15 หน้า. ภาพประกอบ. (ชุดหัดอ่าน คำง่าย ๆ สำหรับเด็กเล็ก)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือเสริมการอ่าน เนื้อเรื่องแต่งเป็นกลอนคล้องจองเกี่ยวกับสัตว์ชนิดต่าง ๆ ทำให้เด็กอ่านแล้วเพลิดเพลิน ช่วยฝึกและส่งเสริมการอ่านของเด็ก

54. *วินัย รอดจ่าย. เสียงร้องจากป่า. ภาพโดย สมจิตต์ บุรราชัญลักษณ์. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน, 2530.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นหนังสือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื้อเรื่องกล่าวถึงการอนุรักษ์ป่า มีป่าซึ่งอุดมสมบูรณ์ มีธารน้ำไหลและน้ำมากเมื่อฝนตก เป็นที่อาศัยของสัตว์ป่า วันหนึ่งมีนักสำรวจป่า มาสำรวจเพื่อจะสร้างเขื่อน มีการถางป่าเพื่อตัดถนน สัตว์ป่าต่างก็ตกใจ ย้ายที่อยู่ใหม่ และชาวบ้านแถบนั้นก็ต้องย้ายที่อยู่ด้วย เจ้าหน้าที่สร้างเขื่อนอธิบายให้ฟังว่า เขื่อนมีประโยชน์หลายอย่าง เช่น ผลิตกระแสไฟฟ้า ทำการประมง น้ำช่วยให้ชาวบ้านทำนา และเขื่อนยังเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นการเตือนใจให้รู้ว่า มนุษย์อย่าทำลายป่าให้มากนักเอาเหลือไว้ให้สัตว์อยู่บ้าง

55. **วิภา ศิริสวัสดิ์. ควาวิ-หลวิไชย. ภาพโดย ธาณี จันทน์หอม. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2530. 23 หน้า. ภาพประกอบ (หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา ชุดนิทานโบราณไทย)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นเรื่องเล่าตามนิทานโบราณไทย เนื้อเรื่องให้ความเพลิดเพลินและให้คติธรรม กล่าวถึง หลวิไชยคามิ ซึ่งเดิมเป็นลูกเสือ และ

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

ลูกวัว ต่อมาฤๅษีชุบให้เป็นคน คาวีได้เดินทางไปถึงเมืองร้างแห่งหนึ่ง เป็นเมืองที่ถูกนกอินทรียั
รังควาน คาวีสามารถปราบนกอินทรีได้ และได้อภิเษกสมรสกับจันทร์สุดา พระธิดาของ
เจ้าเมืองนั้น ต่อมาคาวีถูกลอบทำร้าย แต่หลวิไชยได้มาช่วยไว้ เรื่องนี้สอนให้รู้ถึงความ
เมตตาการุณา ความกตัญญูทเวที และความซื่อสัตย์สุจริต

56. *ศิวกานต์ ปทุมสุติ. พฤษชาพาที. ภาพโดย ธีระพล เรือไพสิฐพร. กรุงเทพมหานคร:
ต้นอ้อ, 2531. 15 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-2 ใช้ประกอบการเรียนกลุ่มทักษะที่เป็น
เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านออกเสียงเกี่ยวกับคำสัมผัสคล้องจองกันพร้อมภาพ
ประกอบสวยงาม เนื้อเรื่องแต่งเป็นปริศนาคำทาย โดยมีคำถามคำตอบ ใช้คำคล้องจองกัน
เช่น ฉันทึยตำธรรมาชื้อหญ้าแพรก ใครจะเหยียบย่ำแหลกก็ยอมได้ แต่เมื่ออยู่เหนียวานฉันทึ
ภูมิใจ ฉันทึไร้คุณค่าบุชชาครุ ทังนี้เพื่อให้เด็กได้อ่านด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและเป็นการ
เตรียมความพร้อมทางภาษาอีกด้วย

57. **ส. พุ่มสุวรรณ (นามแฝง). สามพี่น้อง. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ, 2531.
95 หน้า. ภาพประกอบ. (วรรณกรรมเยาวชนชีวิตผจญภัย)

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นเรื่องวัยรุ่นชอบการผจญภัย ผู้เขียน
เป็นตัวละครให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่อง ยิ่งแฝงไปด้วยคุณธรรม ความเฉลียวฉลาดของตัวละคร
ในการแก้ปัญหาให้พ้นภัยอันตรายต่าง ๆ ได้ และยังสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นไปของสังคม
ปัจจุบัน

58. *สมนึก พานิชกิจ. ตัวไหมของกะพ้อ. ภาพโดย สมนึก พานิชกิจ. กรุงเทพมหานคร:
สุวีริยาสาส์น 2531. 14 หน้า. ภาพประกอบ.

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อเรื่องกล่าวถึง วิธีการเลี้ยงไหมตั้งแต่ปักตัวจนกระทั่งตัวไหมให้เส้นใย ผูกเรื่องโดยใช้กระพ้อ ซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงตัวเล็ก ๆ อยากทำงานช่วยพ่อแม่และยายเลี้ยงไหม แต่ทุกคนก็ไม่อยากให้กระพ้อช่วย บอกว่ายังทำงานไม่ได้ กระพ้อก็อยากจะทำโดยเอาตัวหนอนมาเลี้ยง คิดว่าเป็นตัวไหมชนิดใหม่ แต่แล้วตัวไหมของกระพ้อก็กลายเป็นผีเสื้อ

59. *สิรินทร์ ช่างโชติ. ภูเขา. ภาพโดย จีระพันธ์ ลงไพบูลย์. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์. 16 หน้า. ภาพประกอบ.

เหมาะสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 ผู้แต่งใช้ตัวละคร ประชาและปรีดา เป็นตัวผูกเรื่อง อธิบายถึงภูเขาเกี่ยวกับลักษณะ รูปร่าง อากาศบนภูเขา การเพาะปลูกของชาวเขา ป่าไม้ ซึ่งเป็นบ่อเกิดต้นน้ำลำธารไหลมารวมกันกลายเป็นแม่น้ำ ภูเขายังอุดมไปด้วยแร่ธาตุที่มีค่า ท้ายเล่มมีอธิบายเพิ่มเติมด้วย

60. **อำนาจ เย็นสบาย. ผีเสื้อกับผึ้งน้อย. ภาพโดย โหลลี. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน, 2530. 15 หน้า. ภาพประกอบ.

เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นเรื่องราวของผีเสื้อและผึ้งน้อยที่ใช้ชีวิตอยู่ที่คล้าย ๆ กัน ผีเสื้อมีปีกสวยงาม ก็พยายามสอนลูกของตนให้พยายามรักษาความงามไว้ให้ตลอด แต่ไม่รู้จักกับความอดทน ส่วนฝ่ายผึ้งน้อยถึงแม้จะมีปีกใสไม่สวยก็จริง แต่ก็พยายามสอนลูกให้ เป็นคนหนักเอาเบาสู้ รู้จักช่วยเหลือตัวเอง

** หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน

* หมายถึง หนังสือสำหรับเด็กเพื่อความรู้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก

หนังสือที่ดีสำหรับเด็ก หมายถึงหนังสือที่เด็กอ่านได้ด้วยความสะดวกสบาย โดยไม่มีการบังคับให้อ่าน มีเนื้อหาสาระที่ตรงกับความสนใจ มีรูปเล่มที่สวยงามสะดุดตา เชิญชวนให้อยากหยิบอ่าน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือที่ให้ความบันเทิง หรือให้ความรู้กับเด็กก็ตาม เนื้อหาของหนังสือที่เด็กสนใจ ได้แก่

หนังสือเกี่ยวกับสัตว์ อาจแสดงธรรมชาติของสัตว์ หรือสัตว์ที่สามารถ พูด คิด ทำได้ อย่างมนุษย์ เด็กจะสนุกสนานตื่นเต้นมาก

หนังสือเกี่ยวกับเทพนิยายและนิทานต่าง ๆ

หนังสือร้อยกรองง่าย ๆ ที่เด็กฟังแล้วสนุก ได้รส

หนังสือที่ดูแล้วไม่มีสาระ (Non-Sense) แต่ความไร้สาระนั้นชวนให้เกิดความขบขัน หัวเราะ โดยไม่ต้องคิด เช่น เรื่อง Millions of Cats ของ Wanda Gag

หนังสือเกี่ยวกับวีรบุรุษ หรือคนเก่งอย่างน่าอัศจรรย์ที่เด็กอ่านแล้วทำให้เกิดความนิยมเลื่อมใส

ลักษณะของหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก (รักพร ชั่งธาดา 2531 : 38-47)

โดยทั่วไปแล้วหนังสือที่ดีสำหรับเด็กมีองค์ประกอบที่ดีอยู่ 4 ประการ คือ

- ก. เรื่อง (Story) ดี
- ข. ภาษา (Language) ดี
- ค. ภาพประกอบ (Illustration) ดี
- ง. รูปเล่ม (Format) ดี

ก. เรื่องดี

องค์ประกอบที่ทำให้เรื่องดี มีดังนี้

1. มีแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง (Theme) ที่ดี กล่าวคือ
  - 1.1 มีคุณค่าต่อเด็ก

- 1.2 เหมาะสมกับวัย ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็ก
2. มีโครงเรื่อง (Plot) ดี โครงเรื่องของหนังสือสำหรับเด็กที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้
  - 2.1 โครงเรื่องจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิด คือสร้างโครงเรื่องขึ้นจากแนวคิด
  - 2.2 โครงเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมาะกับความรู้อ ความสามารถและประสบการณ์ของเด็กที่จะเข้าใจได้
  - 2.3 เด็กสามารถจัดแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่อง (Theme) ได้โดยง่าย
  - 2.4 มีตัวละครที่เหมาะสม กล่าวคือ
    - 2.4.1 ตัวละครเอกของเรื่องควรอยู่ในวัยเด็กหรือใกล้เคียงกับเด็ก
    - 2.4.2 ตัวประกอบอื่น ๆ ควรเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก หรือเด็กรู้จักคุ้นเคย เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ลุง ป้า น้า อา ฯลฯ
    - 2.4.3 บุคลิกลักษณะและนิสัยของตัวละครเหมาะสมกับเรื่อง
    - 2.4.4 ตัวละครเอกของเรื่องควรมีการพัฒนาบุคลิกลักษณะและนิสัยไปในทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ
    - 2.4.5 พฤติกรรมของตัวละครเอกจะต้องให้มีคุณค่า
    - 2.4.6 ลักษณะเด่นของตัวละครควรจะคงที่ ไม่ควรแปรเปลี่ยนไปมาง่าย ๆ
    - 2.4.7 ตัวละครในเรื่องไม่ควรจะมีมากนัก เพราะจะทำให้เด็กเกิดความสับสน
    - 2.4.8 ตัวละครเอกควรเป็นสิ่งมีชีวิตเคลื่อนไหวได้ จะเป็นคนหรือสัตว์ก็ได้หากเป็นสัตว์ ควรเลือกสัตว์ที่เด็กชอบ
  - 2.5 มีฉากและบรรยากาศที่เหมาะสมกับเด็ก กล่าวคือ
    - 2.5.1 ใช้ฉากและบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย เช่น บ้าน โรงเรียนวัด ฯลฯ
    - 2.5.2 ใช้ฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่อง
    - 2.5.3 ใช้ฉากและบรรยากาศที่ช่วยสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น ป่า เขา ทะเล ฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง ฯลฯ

2.5.4 ฉากและบรรยากาศที่สร้างขึ้น จะต้องให้ถูกต้องเหมาะสมกับ
กาลเวลาในท้องเรื่อง

2.5.5 ไม่ควรมีข้อความบรรยายฉากและบรรยากาศมากนัก เพราะ
จะทำให้เรื่องราวย่นเยื่อ นานเบื่อ ควรจะใช้ภาพแสดงลักษณะของฉากแทนการบรรยายด้วย
ตัวอักษร

2.6 กาลเวลา โครงเรื่องที่ตีจะต้องกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ในท้องเรื่อง
ที่ขึ้นอยู่กับกาลเวลาให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเวลาด้วย ตัวอย่างเช่น การแต่งกายของตัวละคร
ชาวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องให้ถูกต้องกับกาลเวลาที่กำหนดไว้

3. มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเด็ก ซึ่งมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา ดังนี้

3.1 มีเนื้อหาที่สนองความต้องการของเด็ก ซึ่งได้แก่

3.1.1 สอนความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security)
ทั้งทางด้านวัตถุ จิตใจและสติปัญญา ตัวอย่างเช่น ต้องการมีบ้านอยู่ มีเครื่องแต่งกายที่สวยงาม
มีอาหารดี ๆ รับประทาน มีคนรักคนเอาใจใส่ มีความรู้ ฯลฯ

3.1.2 สอนความต้องการด้านการเล่น : ความต้องการ
การเปลี่ยนแปลง สนุกสนานตื่นเต้นผจญภัย

3.1.3 สอนความต้องการด้านการยอมรับ : ความต้องการเป็น
เจ้าของมีพวกพ้องเพื่อนฝูง

3.1.4 สอนความต้องการด้านความสามารถ : ความต้องการความ
สำเร็จ เป็นคนเก่งมีชื่อเสียง

3.1.5 ความต้องการด้านสุนทรียภาพ : ความต้องการความเป็น
ประโยชน์เรียบร้อยสวยงาม

3.2 มีเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจของเด็ก ตัวอย่างเช่น เด็กวัย 2-3 ขวบ
สนใจเรื่องเกี่ยวกับตนเอง และรูปเด็กอื่น ๆ ชอบคำพูดที่คล้องจองกัน ชอบการแหกกลุ่ม
ชอบตุ๊กตาสัตว์ ชอบสัตว์โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยง ชอบดูหนังสือที่มีรูปมาก ๆ เด็กวัย 4-6 ขวบ
มีความสนใจเกี่ยวกับตนเองน้อยลง สนใจในสิ่งภายนอกมากขึ้น ชอบฟังนิทาน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ เด็กวัย 7-8 ขวบ สนใจเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติโดยเฉพาะ
อย่างยิ่งเกี่ยวกับตัวบุคคล สัตว์และต้นไม้ เริ่มสนใจเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริง ชอบเรื่องที่มีแง่
สงสัย ชอบคิดแบบตัน ๆ เด็กผู้ชายชอบผจญภัย เด็กผู้หญิงชอบบ้าน ตุ๊กตา เสื้อผ้า ฯลฯ

3.3 มีเนื้อหาที่เด็กเข้าใจได้ง่าย ซึ่งขึ้นอยู่กับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 เนื้อหาไม่ยุ่งยากซับซ้อนหรือละเอียดลึกซึ้ง เกินกว่าความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็กที่จะเข้าใจได้

3.3.2 การใช้ภาษาพอเหมาะกับความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็กที่จะเข้าใจได้

3.3.3 การเสนอเรื่องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนไม่สับสน เข้าใจได้ง่าย

3.3.4 เนื้อเรื่องนั้น ๆ มีความยากง่ายพอเหมาะกับความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็กที่จะเข้าใจได้

3.4 มีเนื้อหาที่มีคุณค่าต่อเด็ก ตัวอย่าง เช่น

3.4.1 ช่วยเสริมสร้างค่านิยม คุณธรรม ศิลธรรม จริยธรรม ให้แก่เด็ก เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความอดทน ความมานะพยายาม ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้มีระเบียบวินัย ความเมตตากรุณา ความสุภาพอ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตน ฯลฯ

3.4.2 ช่วยเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคงในชีวิต มีความหวัง มองเห็นทางออกของปัญหาต่าง ๆ

3.4.3 ช่วยเสริมสร้างบุคลิกลักษณะและนิสัยที่ดีให้กับเด็ก

3.4.4 ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเด็ก

3.4.5 ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว โรงเรียน สังคม ฯลฯ ให้กับเด็ก

3.4.6 ช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็ก

3.4.7 สนองอารมณ์ที่ปรารถนาให้กับเด็ก เช่น สนองความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเป็นคนเก่ง อยากรู้อยากเที่ยว เป็นต้น

3.4.8 ให้ความรู้และความคิดที่ถูกต้องในเรื่องต่าง ๆ แก่เด็ก

3.5 มีเนื้อหาที่ถูกต้องตรงต่อความเป็นจริง เช่น แมวชอบกินปลา ลิงชอบอยู่บนต้นไม้ ปลาอยู่ในน้ำ คนไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาใช้เกวียนเป็นพาหนะ ฯลฯ

4. วิธีการเสนอเรื่องที่ดี

การเสนอเรื่องสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้

4.1 เริ่มเรื่องอย่างน่าสนใจและดึงดูดใจให้อยากอ่านต่อไปจนจบ

4.2 การดำเนินเรื่องรวดเร็ว ไม่ควรมีการบรรยายมากนัก

4.3 ควรเสนอเรื่องในรูปของการสนทนาโต้ตอบของตัวละครสลับด้วยบทบรรยายอย่างสั้น ๆ

4.4 เสนอเรื่องอย่างมีชีวิตชีวาชวนติดตามอ่าน

4.5 การสั่งสอนเด็กในเรื่องของความรู้ ความคิด ค่านิยม คุณธรรม ศิลธรรม จริยธรรม และคติสอนใจ ควรเสนอในรูปแบบแผนอยู่ในเรื่องพร้อม ๆ ไปด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินที่เด็กได้รับ ให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ เหมือนกันเด็กได้เรียนรู้จากในชีวิตจริง ควรหลีกเลี่ยงการเสนอเรื่องเกี่ยวกับการสั่งสอนเด็กตรง ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กไม่ชอบการสั่งสอนต่าง ๆ

4.6 การเสนอเรื่องจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก และตามลำดับเนื้อหาของเรื่องโดยไม่สับสนซับซ้อนยุ่งยาก เด็กสามารถเข้าใจได้ง่าย

ข. การใช้ภาษาดี

การใช้ภาษาในหนังสือสำหรับเด็กจะดีหรือไม่ มีองค์ประกอบที่จะต้องพิจารณา

2 ประการ คือ

1. คำ การใช้คำในหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 ใช้คำที่ง่าย ตรงไปตรงมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่เด็กรู้จักใช้อยู่บ่อย ๆ และอยู่ใกล้ตัวเด็ก ตัวอย่างเช่น พ่อ แม่ พี่น้อง กิน นอน บ้าน ฯลฯ

1.2 เป็นคำสุภาพ

1.3 ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง

1.4 ใช้คำถูกต้องตรงตามความหมายของคำ

1.5 ไม่ควรนำคำภาษาตลาดและคำแสลงมาใช้

1.6 หลีกเลี่ยงการใช้คำศัพท์ที่ยาก เช่น ศัพท์เฉพาะวิชา ราคาดัชนี ฯลฯ

แต่ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรอธิบายเสียก่อน ตัวอย่างเช่น การใช้คำศัพท์ "แม่โพสพ" ในหนังสือแม่โพสพ ของ ม.ล. เต็ม ชุมสาย

1.7 เมื่อนำคำใหม่มาใช้ควรใช้บ่อย ๆ เพื่อให้เด็กจดจำคำใหม่ได้เร็วขึ้น

1.8 ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำหยาบ

2. สำนวนภาษา การใช้สำนวนภาษาในหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้

2.1 ใช้สำนวนภาษาถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

2.2 มีความยากง่ายพอเหมาะกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์
ของเด็กที่จะเข้าใจได้

2.3 ใช้สำนวนภาษาง่าย ๆ ตรงไปตรงมา

2.4 ใช้ประโยคสั้น ๆ กะทัดรัด สละสลวย ให้ความหมายชัดเจน ไม่กำกวม
ไม่ควรใช้ประโยคที่ยืดยาวจนทำให้ข้อความคลุมเครือ

2.5 ใช้ภาษาตรงกับลักษณะของตัวละครในเรื่อง

2.6 ใช้ภาษาที่คล้องจองกัน มีจังหวะคล้ายเสียงดนตรี เพื่อให้เด็กเกิดความ
สนุกสนาน เพลิดเพลินในการอ่าน และจดจำได้แม่นยำ ตัวอย่างเช่น

ข้าวสุกมากลุกกะปิ ออย่าเพ่อติ๊กแห้งโรยลง

หมูหวานใส่จานบรรจง มานั่งล้อมวงกินให้สำราญ

2.7 ใช้ภาษาที่เป็นกันเองกับเด็ก เพื่อเด็กจะได้ไม่รู้สึกว่าเป็นการสอนหรือ
เป็นหนังสือแบบเรียน

2.8 ใช้ภาษาซ้ำ ๆ กัน โดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็กเพื่อช่วยให้เข้าใจ
ความหมาย และจดจำคำได้รวดเร็วขึ้น เช่น ฉันทมิฬ ฉันทมิถอง ฉันทมิฬนอง เป็นต้น

ค. ภาพประกอบดี

ภาพประกอบที่ดีในหนังสือสำหรับเด็ก ควรมีลักษณะดังนี้

1. ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กควรเป็นภาพเขียนมากกว่าเป็นภาพถ่าย เพราะ
ภาพเขียนผู้เขียนภาพสามารถเขียนภาพประกอบเรื่องได้อย่างกว้างขวาง เก็บรายละเอียด
และเน้นบางส่วนที่ต้องการได้ดีกว่าภาพถ่าย อีกทั้งภาพเขียนมีความสวยงามน่าสนใจ
ให้จินตนาการและอารมณ์ขันได้ดีกว่าภาพถ่ายอีกด้วย

2. ภาพประกอบจะต้องสอดคล้องกันเนื้อเรื่อง

3. ภาพประกอบที่ดีเมื่อเด็กดูแล้วสามารถที่จะเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี

4. ภาพประกอบที่ดีสามารถเล่าเรื่องในตัวของมันเอง

5. ภาพประกอบมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพ

6. ภาพประกอบที่ดีดูแล้วต้องให้ความรู้สึก ก่อให้เกิดจินตนาการที่แปลกใหม่

7. เป็นภาพที่ให้อารมณ์ขัน

8. ควรมีภาพประกอบทุกหน้าในหนังสือสำหรับเด็กเล็ก

9. ขนาดของภาพสำหรับเด็กเล็กควรใช้ภาพขนาด $3/4$ ของหน้ากระดาษ ตัวอักษร $1/4$ ของหน้ากระดาษ และลดขนาดของภาพให้เล็กลงเมื่อเด็กโตขึ้นตามลำดับ เช่น เด็กระดับ ป.3-4 อาจใช้ภาพขนาด $1/2$ ของหน้ากระดาษ และตัวอักษร $1/2$ ของหน้ากระดาษ

10. การให้สีภาพ ควรให้สีสดใสสวยงาม เพราะเด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กชอบภาพที่ใช้สีสดใสประเภทแม่สี โดยไม่คำนึงถึงรายละเอียด และความเป็นจริง เช่น ชอบภาพควายสีแดง สีเขียว เป็นต้น เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะชอบสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติและความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

11. เป็นภาพง่าย ๆ ขนาดใหญ่และชัดเจน ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดในภาพมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กเล็ก

12. ภาพจะต้องถูกต้องตรงตามความเป็นจริง โดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็ก ภาพไม่ควรจะให้ขาดหาย เช่น ภาพคนไม่ควรใช้ครึ่งตัว เพราะเด็กเล็กไม่สามารถที่จะเข้าใจภาพที่ขาดหายครึ่งตัวได้

ง. รูปเล่มดี

หนังสือที่ดีสำหรับเด็กควรมีลักษณะรูปเล่มดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่มของหนังสือสำหรับเด็ก ไม่จำเป็นต้องมีเพียง 2 แบบ คือเป็นรูปสี่เหลี่ยม ในแบบแนวตั้งและแนวนอน ดังที่นิยมทำกันในประเทศไทยเท่านั้น แต่หนังสือสำหรับเด็กควรมีรูปทรงหลาย ๆ แบบ เช่น เป็นรูปช้าง รูปปลา รูปบ้าน รูปนก ฯลฯ

2. ขนาดรูปเล่มพอเหมาะสมกับเด็ก คือพอเหมาะมือของเด็กที่จะหยิบยก เปิดอ่าน หรือนำไปไหนมาไหนได้โดยสะดวก ขนาดของหนังสือสำหรับเด็กในเมืองไทยนิยมทำกันมาก คือขนาด 8 หน้ายก และ 16 หน้ายก

3. การเย็บเล่มแข็งแรงทนทาน กล่าวคือ การเป็นเล่มควรจะใช้วัสดุที่ทนทานและเย็บด้วยความประณีต หนังสือที่เย็บเล่มแบบเย็บสัน และเย็บกึ่งด้วยด้ายที่มีคุณภาพดีจะมีความแข็งแรง ทนทานกว่าหนังสือที่เย็บเล่มแบบเย็บอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือที่เย็บแบบเย็บด้วยลวด จะชำรุดค่อนข้างเร็ว แต่การเป็นเล่มแบบเย็บอกก็มีข้อดีคือสามารถเปิดหนังสือกางราบได้

4. ปกจะต้องแข็งแรงทนทานต่อการจับต้องของเด็ก ปกแข็งย่อมแข็งแรงทนทานกว่าปกอ่อน ปกควรทำให้สวยงาม เช่นมีรูปที่สวยงาม เพื่อดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านที่หน้าปก ควรมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนเรื่อง ชื่อผู้เขียนภาพและสำนักพิมพ์หรือผู้จัดทำไว้ด้วย

5. จำนวนหน้า หนังสือสำหรับเด็ก 6-7 ขวบ ในประเทศไทยส่วนมากจะอยู่ระหว่าง 16-32 หน้า อย่างไรก็ตามสำหรับเด็กเล็กอาจจะลดจำนวนหน้าให้น้อยลง และสำหรับเด็กโตอาจเพิ่มจำนวนหน้าให้มากขึ้นไปอีกได้ตามความเหมาะสม

6. การจัดวางหน้า (Lay-out) ตัวหนังสือและภาพไม่ควรวางซ้อนทับกัน ควรมีการเว้นที่ว่างมาก ๆ เพื่อให้เด็กได้พักสายตา รวมทั้งสามารถดูภาพและอ่านเรื่องได้ง่าย และชัดเจน การจัดวางหน้าในแต่ละหน้าไม่ควรให้เหมือนกันทุกหน้าตลอดเล่ม เช่น ภาพอยู่หน้าซ้าย เรื่องอยู่หน้าขวา หรือภาพอยู่บน เรื่องอยู่ด้านล่าง ฯลฯ ควรมี การเปลี่ยนแปลงบ้างเพื่อมิให้เกิดความจำเจซ้ำซาก เช่น อาจจะใช้ภาพเต็ม 2 หน้าบ้าง ภาพอยู่ด้านซ้ายเรื่องอยู่ด้านขวา หรือภาพอยู่ข้างล่าง เรื่องอยู่ข้างบนบ้าง ฯลฯ

7. ภาพประกอบ ควรมีลักษณะถูกต้องตามลักษณะของภาพประกอบที่ดีของหนังสือสำหรับเด็ก ดังได้กล่าวแล้วในข้อ ค.

8. ตัวอักษร ควรใช้อักษรขนาดโตสำหรับเด็กเล็ก และมีขนาดเล็กลงตามลำดับสำหรับเด็กที่โตขึ้นเรื่อย ๆ ตัวอักษรที่นิยมใช้กันในปัจจุบันมีขนาดดังนี้

8.1 ใช้ขนาด 40 ปอยท์ (7 ม.ม.) สำหรับเด็กเล็ก

8.2 ใช้ขนาด 32 ปอยท์ (5 ม.ม.) สำหรับเด็กอนุบาล

8.3 ใช้ขนาด 24 ปอยท์ (3 ม.ม.) สำหรับเด็กประถมศึกษา

ตัวอักษรที่ใช้ควรใช้สีเข้ม เช่น สีน้ำเงิน สีเขียว สีดำ เพราะเด็กสามารถรับรู้ตัวอักษรสีดังกล่าวได้ดี

ลักษณะของตัวอักษรควรเป็นแบบที่ถูกต้อง ไม่ควรใช้ตัวอักษรประดิษฐ์ เพราะเด็กอาจอ่านไม่ออกหรืออ่านลำบาก และอาจเป็นการให้มโนคติแก่เด็กในเรื่องลักษณะตัวอักษรที่ไม่ถูกต้อง

9. วัสดุที่ใช้ ควรใช้วัสดุที่มีคุณภาพดี เช่น ใช้กระดาษปอนด์ ซึ่งมีคุณภาพที่ดี มีความหนา เหนียว ทนทาน และน่าอ่านกว่ากระดาษปรู๊ฟ อาจใช้ผ้าซึ่งมีความทนทานสามารถซักรีดได้ หรือใช้กระดาษอบพลาสติก เป็นต้น การใช้กระดาษที่ตินอกจากจะแข็งแรงทนทาน

แล้วยังทำให้การเขียนและการพิมพ์ภาพและตัวอักษรคมชัด เจนสวยงามอีกด้วย สำหรับสีของวัสดุที่ใช้ควรเป็นสีขาว เพราะจะทำให้ภาพและตัวอักษรเด่นและชัดเจน

1๑. การพิมพ์และภาพและตัวอักษรถูกต้องชัดเจน การนิลูนอักษรต้องระมัดระวังไม่ให้ผิดพลาด เพราะหากผิดพลาดแล้วเด็กซึ่งอยู่ในวัยที่จดจำสิ่งต่าง ๆ อย่างฝังใจจะจดจำไปผิด ๆ ได้นาน ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่สามารถจะแยกได้ว่าคำใดผิดคำใดถูก

ความสนใจในการอ่านของเด็ก

เด็กวัย 6-7 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เด็กในวัยนี้เริ่มอ่านหนังสือได้บ้างเล็กน้อย เริ่มมีความคิดคำนึงมาก มีจินตนาการมากขึ้น ชอบเรื่องเทพนางฟ้า นิทานนิยายต่าง ๆ สนใจอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของคน นก สัตว์ และต้นไม้ สนใจเรื่องเดียวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในหนังสือภาพ ดังนั้นหนังสือสำหรับเด็กวัยนี้ จึงควรเป็นเรื่องนิยายผจญภัย นิทานพื้นบ้านต่าง ๆ นิทานแต่งใหม่มีตัวละครไม่มากนัก มีบทบาทและการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ๆ นิทานคำคล้องจอง ๆ นิทานเพลงสั้น ๆ เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งรอบตัวเด็ก เรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่เขียนสนุก ๆ เรื่องเกี่ยวกับของเล่น เครื่องยนต์ กลไก เรื่องอวกาศ เครื่องดนตรีง่าย ๆ นอกจากนี้เรื่องที่สร้างจินตนาการ ความคิดฝันที่น่าตื่นเต้น เรื่อง ขำขัน ก็เป็นที่น่าสนใจของเด็กกลุ่มนี้ วัยนี้มีความสามารถในการอ่าน หรือมีสมาธิในการอ่านสั้นมาก จึงไม่ควรเขียนเรื่องราว เรื่องควรจบประมาณ 4-10 หน้า สามารถอ่านจบภายใน 3-5 นาที อ่านจบแล้วอ่านใหม่อีกได้ เขียนสั้น ๆ ง่าย ๆ คำที่ใช้ไม่ควรเกิน 5๐๐ คำ

เด็กวัย 8-9 ขวบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 อ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทานเทพนิยาย เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานตำนาน (เช่น ศรีธนไชย ท้าวแสนปม เป็นต้น) หรือนิทานที่แต่งใหม่ ๆ เข้าทำนอง "กาลครั้งหนึ่งยังมี..." (เช่น ปลาบู่ทอง โสนน้อยเรือนงาม เจ้าหญิงนิทรา เป็นต้น) นอกจากนี้ยังสนใจเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบฟังหรืออยากรู้เรื่องราวของเด็กอื่นในวัยเดียวกัน อยากรู้อยากเห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่เป็นอย่างไร เหมือนกับตัวเองหรือไม่ ในระยะนี้เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย มีความสนใจในการอ่านแตกต่างกันไปตามรสนิยมของเพศ เด็กหญิงยังคงชอบตุ๊กตา ชอบของเล่นสวย ๆ งาม ๆ และเสื้อผ้า เด็กชายชอบของเล่น เช่น รถยนต์ หุ่นยนต์ เรือบิน เกมกด และเครื่องเล่นกลไกต่าง ๆ ชอบการผจญภัยและการเล่นโลดโผนต่าง ๆ นอกสถานที่ ในขณะที่เด็กผู้หญิงชอบเล่นกระฉิกกระจิกอยู่ในบ้าน

การเขียนสำหรับเด็กวัยนี้อาจเขียนเรื่องยาวขึ้น ประมาณ 2,000-5,000 คำ มีข้อระวังในการเขียนสำหรับเด็กระดับนี้ คือ ผู้อ่านมักจะเปรียบเทียบตัวเองกับตัวละครที่แต่งขึ้น ต้องเข้าใจจิตใจเด็ก มีเหตุผลในการเขียน รายละเอียดต่าง ๆ เป็นของจำเป็น แต่ไม่ต้องละเอียดมากนัก ทว่าให้ถูกต้อง ถ้ามีข้อผิดพลาด เด็กจะหยุดอ่านและหมดความเชื่อถือทันที ควรสร้างตัวละครให้มีลักษณะโน้มน้าวใจเด็กให้เกิดเจตคติที่ดี มีความเมตตา กรุณา กล้าหาญ เก่งในการผจญภัยปราบศัตรูเอาชนะอุปสรรคได้ เด็กจะชื่นชอบ และอยากทำตาม เพราะอยากเป็นพระเอก มีข้อพึงระวังในการสร้างนิสัยตัวละครตัวเอง หรือพระเอกให้มีนิสัยร้าย หรือแก่นเกรในตอนแรก ต่อมาตอนจบกลับใจเป็นคนดีเลิกนิสัยชั่วร้าย เพราะเด็กมักนิยมตัวละครเช่นนี้ และจะประณตตามตัวอย่างที่ไม่ดีของตัวละครแทน

เด็กวัย 10-11 ขวบ ขึ้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 อ่านหนังสือได้คล่อง เป็นระยะที่มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายแยกกันอ่านหนังสือตามความสนใจของเด็ก เด็กหญิงชอบเรื่องกระจุกกระจิม ตลกขบขัน นิทาน นิยาย ชีวิตในครอบครัว เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับกีฬา ผจญภัย หุ่นยนต์และเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ นอกจากนี้ยังชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ชอบเรื่องความรู้วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติศึกษา งานอดิเรกที่ชอบทำ เช่น ทำของเล่น พับกระดาษ วาดรูป เล่นแอสตัมป์ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่เริ่มบูชาวีรบุรุษและวีรสตรี ดังนั้น หนังสือชีวประวัติที่เน้นชีวิตในวัยเด็ก และหนังสือภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ซึ่งเขียนในรูปแบบการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งวรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง ซึ่งถอดเป็นร้อยแก้วอ่านง่าย ๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจเรื่องได้โดยตลอด จะดีกว่านำมาตัดตอนให้อ่านเป็นตอน ๆ หรือหนังสือร้อยกรองที่ถอดเป็นร้อยแก้ว แล้วนำมาย่อเรื่องทำเป็นการ์ตูน ซึ่งบางตอนอาจยกบทร้อยกรองตอนไหนเราะมาประกอบด้วย จะทำให้เด็กเกิดความซาบซึ้งในคำประพันธ์ได้อีกด้วย นิทานชาดก หรือนิทานคติธรรมพื้นบ้าน ที่มุ่งหมายส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมและเจตคติที่ดีงาม ยามเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ หนังสือเช่นนี้ล้วนดึงดูดความสนใจในการอ่านของเด็กวัยนี้มาก

การเขียนเรื่องเหล่านี้ ทำได้ในรูปแบบของนิทาน เรื่องสั้น จดหมาย นิยาย (ร่วมสมัย) นวนิยาย บทละคร (ร้อยแก้วและร้อยกรองง่าย ๆ) และสารคดีสั้น ๆ มีข้อพึงสังเกตในการเขียนหนังสือสำหรับเด็กระดับนี้ คือ ผู้อ่านจะเลิกอ่านทันที ถ้าเกิดความรู้สึกว่าหนังสือที่ตนอ่านกำลังสั่งสอน หรือกำลังติเตียน โอ้อวดเป็นเชิงดูถูกความสามารถของผู้่านเด็ก ๆ ไม่ชอบการสั่งสอนโดยตรง หรือการอธิบายที่ยืดยาว หรือบอกสิ่งใดควรทำ สิ่งใด

ไม่ควรทำในแง่คุณูปการเด็ก หรือใช้วิธีการเขียนแบบหนังสือเรียน (ประเภท ข้อพึงปฏิบัติ ข้อควรจำ เป็นต้น) ซึ่งเด็กเบื่อหน่ายมาแล้ว จึงควรหลีกเลี่ยง ผู้เขียนจะต้องสำนึกอยู่เสมอว่าจะเขียนหนังสืออย่างไร จึงจะทำให้ผู้อ่านเปิดหนังสือ ตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้าย โดยไม่ละทิ้งการอ่านไปกลางคัน เพราะความเบื่อหน่ายหรือทำอย่างไร จึงจะไม่ทำให้ผู้อ่านเกิดเป็นปฏิกิริยาขึ้นในใจขณะอ่าน ผู้เขียนจะต้องยอมรับว่า ผู้อ่านเป็นบุคคลที่สำคัญ และปฏิบัติต่อผู้อ่านอย่างเท่าเทียมกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวปรีดาพร สุขสุเมฆ เกิดวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2504 สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2530

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย